

Учитель

Газета Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди

№2 (279)

5 березня 2020 року

Видається з 1933 року

ВІТАЄМО З МІЖНАРОДНИМ ДНЕМ 8 БЕРЕЗНЯ!

ДОРОГІ СТУДЕНТКИ, АСПІРАНТКИ, ДОКТОРАНТКИ,
ПРОФЕСОРКИ, ВИКЛАДАЧКИ ТА СПІВРОБІТНИЦІ УНІВЕРСИТЕТУ!

Красуні факультету початкового навчання

У ці весняні дні за давньою і доброю традицією вітаю вас, усміхнених, коханих, шановних, прекрасних дівчат та жінок університету, з Міжнародним жіночим днем! Жінка у світі й в Україні зокрема є найбільшою цінністю: Мати, Дружина, Берегиня!

Дозвольте висловити вам слова вдячності за відданість нашому університету, за високі професійні досягнення в роботі, науці та навчанні, за сумлінне і зразкове ставлення до своїх службових обов'язків, за вагомий внесок у скарбницю надбань рідного університету. На вашій мудрості, силі й терпінні тримається життя, тому не випадково жінка в Україні уособлює кращі ознаки народу і відіграє важливу роль в усіх сферах: виробництві, науці, освіті, суспільстві.

Дозвольте в ці святкові дні побажати, щоб навколо вас панували кохання й гармонія, а в родині був достаток і затишок. Залишайтеся і надалі чарівними, неповторними, сповненими надій та оптимізму. Нехай весна постійно живе у ваших серцях та здійснюються всі ваші мрії. Миру вам і кохання! Хай береже вас Господь і посилає щасливу долю!

Від імені чоловічої частини університету

з повагою і любов'ю —
Ректор

Іван Прокопенко

У музеї університету на виставці відомого фотохудожника Володимира Оглобліна «Краса, що написана світлом»

Історія університету

ЖІНОЧІ ОБЛИЧЧЯ ПАМ'ЯТІ

Редакція газети вирішила напередодні свята 8 Березня нагадати нашим читачам про жінок, які працювали в нашому університеті, доклали багато зусиль для становлення наукового іміджу, кадрового забезпечення кафедр університету, створення наукових шкіл, виховання науковців у різних галузях знань.

Наукові ідеї відомого педагога А.І. Зільберштейна знайшли продовження в дослідженнях Боданської Ольги Яківни (1924–2006) — к. пед. н., доцент. У 1943 р. пішла на фронт, зокрема воювала в Харківському напрямі та у війні з японським імперіалізмом. Закінчила ХДУ (1951). Працювала директором харківської школи-інтернату № 3 (1957–1964), директором харківського обласного ін-ту вдосконалення вчителів (1964–1972). З 1972 р. — к. пед. н., доцент ХНПУ імені Г.С. Сковороди. У 1973 р. стає першим завідувачем каф. початкового навч., яка об'єднує всі дисципліни ф-ту початкового навч.

За педагогічну та громадську діяльність нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти УРСР, знаком «Відмінник народної освіти», медаллю «За доблесну працю», медаллю А.С. Макаренка. Ольга Яківна була високоосвіченою фахівцем, чуйною, відповідальною людиною з високим почуттям гідності.

Власну наукову школу в галузі історії педагогіки створила Попова Людмила Данилівна (1923–2014). Молодою дівчиною з 1943 по 1945 р. вона брала участь у бойових діях на фронтах БВВ. У 1953 р. з відзнакою закінчила ХДП імені Г.С. Сковороди. У 1954–1957 р. навчалася в аспірантурі при каф. педагогіки. З 1961 р. працює в ХНПУ імені Г.С. Сковороди, пройшовши всі сходинки від асистента до професора, завідувача каф. педагогіки (1973–1978). У 1966–1973 р. — секретар парторганізації ін-ту, 1973–1975 р. — депутат Харківської міської ради. У 1975 р. захистила канд. дисертацію. У 1986 р. присвоєно учене звання професора. Підготувала 42 кандидатів наук, опублікувала понад 250 наук. праць, у тому числі 5 навч. посібників. У 1990–2002 р. — член спеціалізованої вченої ради із захисту канд. дисертацій з педагогіки, історії педагогіки та психології.

Має урядові нагороди: орден Великої Вітчизняної війни II ступеня, орден «За мужність», 16 медалей, нагрудні знаки «Відмінник народної освіти України», «Отличник народного образования СССР».

Проблемам розвитку мислення в дошкільнят і школярів присвятила свої наукові дослідження Петренко Галина Георгіївна (1930–2019). У 1952 р. вона закінчила ХДП імені Г.С. Сковороди. Із 1952 до 1979 р. — ст. лаборант, викладач, ст. викладач, доцент, професор каф. психології, із 1979 до

Добру пам'ять залишила про себе Уварова Євгенія Лаврентіївна (1939–1998). У 1961 р. вона закінчила філологічний ф-т ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Із 1963 до 1965 рр. — асистент каф. філософії ХНПУ. У 1967 р. закінчила аспірантуру ХГУ ім. О.Горького за спец-тю «Діалектичний та історичний матеріалізм». З 1967 по 1974 р. — ст. викл. каф. філософії ХНПУ імені Г.С. Сковороди. 1968 р. захистила канд. дисертацію з філософії. У 1974–1980 р. — секретар, перший секретар Київського райкому КП України м. Харкова. 1980–1985 р. заст. голови Харківського облвиконкому. З 1985 до 1987 р. — доцент каф. політекономії і наукового комунізму ХНПУ імені Г.С. Сковороди. У 1987–1990 рр. — зав. каф. політичної соціології. 1991 р. захистила докт. дисертацію з соціальної філософії. Наукове звання професора одержала в 1991 р. З 1990 до 1998 рр. — зав. каф. політології та соціології. Підготувала 1 доктора і 5 кандидатів філософських наук. Має численні публікації. Кавалер орденів Дружби народів та Трудового Червоного Прапора.

В серцях студентів і колег назавжди залишиться пам'ять про Балбенку (Халдей) Ольгу Олександрівну (1939–1997). Після закінчення СШ в 1956 р. вступила на фіз-мат ф-т ХДП. Навчалася добре (була Ленінським стипендіатом), пріоритетно вважала роботу на суспільство. Ця риса збереглася у неї на все життя, на якій її посади вона не працювала. Закінчивши в 1961 р. ін-т з відзнакою, вона одержала рекомендацію до аспірантури, але обрала «глухий» закуток тодішнього РСР — Кустанайську обл., де працювала вчителем фізики в Узупольському р-ні.

У 1963 р. вступила до аспірантури з фізики твердого тіла до вченого зі світовим ім'ям, д. фіз-мат наук проф. Р.І. Гарбера. Робота Ольги Олександрівни

мала експериментальний характер, тому аспірантка затримувалася у лабораторії іноді до глибокої ночі. У 1968 р. у Харківському ФПНТі О.А. Халдей захистила кандидатську дисертацію. Асистент, ст. викладач, доцент (1971 р.) — шлях, пройдений за 5 років після закінчення аспірантури.

З 1971 по 1982 рр. Ольга Олександрівна очолювала каф. методики фізики і ТЗН. Її плідна, самовіддана робота була відзначена орденом Трудового Червоного Прапора. У 1987 р. Ольгу Олександрівну призначено заст. декана фізмату, у 1992 р. обрано на посаду професора каф. фізики. В 1993 р. вона призначена на посаду декана фіз.-мат. ф-ту. Пам'ять об О.О.Балбенку живе у посібниках, які вона написала для студентів-фізиків, у лабораторії, яка носить її ім'я.

Наукові ідеї Ольги Георгіївни Муромцевої, її людські якості й сьогодні надихають викладачів створеної нею кафедри на служіння вищій мовній освіті.

Ольга Георгіївна Муромцева (1938–2008) народилася в селищі Хотімля на Харківщині. 1960 р. закінчила філологічний факультет ХДУ імені О.М. Горького за спеціальністю «українська мова та література». Від 1960 до 1964 рр. працювала лаборантом на кафедрі української мови цього закладу і в редакції газети «Харківський університет».

З 1964 р. починає науково-педагогічну діяльність у Харківському державному педагогічному інституті імені Г.С. Сковороди на посаді викладача, старшого викладача кафедри української мови. 1966 р. закінчила аспірантуру в Інституті мовознавства ім. О.О. Потебні АН УРСР. 1968 р. захищає канд. дисертацію на тему «Семантичні зміни в групі суспільно-політичної лексики української літературної мови другої половини XIX — першої половини XX ст.». 1986 р. захищає докторську дисертацію «Розвиток лексики української літературної мови в другій половині XIX — на початку XX ст.». 1988 р. отримує вчене звання професора.

1992 р. проф. Муромцева виступила ініціатором створення кафедри українознавства в ХДП імені Г.С. Сковороди, яка призначалася для викладання циклу українознавчих дисциплін на всіх філологічних ф-тах. Очолювала кафедру до 2000 р. Підготувала 10 кандидатів наук. Сформувала свою наукову школу, до якої ввійшли її учні — провідні мовознавці Харкова й України.

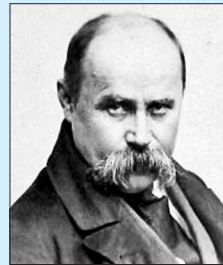
На пошанування пам'яті професора Муромцевої О.Г. її учні заснували щорічну іменну стипендію, якою відзначають кращих знавців української мови серед студентства нашого міста. Цього року стипендіатами стали магістранти українського мовно-літературного ф-ту нашого університету Аліна Нестерович та ХНУ імені В.Н. Каразіна — Марія Урста.

Шевченківські дні

НАШ ШЕВЧЕНКО

Напередодні шевченківських свят пропонуємо нашим читачам уривок з передмови нашого великого вченого, літературознавця Леоніда Ушкалова «Моя Шевченківська енциклопедія: із досвіду самопізнання».

«Сьогодні Шевченка знають по всіх усюдах... його «Заповіт» лунає на 150 чи й більше мовах, а пам'ятники Шевченку стоять у Києві, Львові, Донецьку, Вашингтоні, Афінах, Пекіні, Москві, Санкт-Петербурзі, Варшаві, Бухаресті... Ніхто навіть не знає, скільки їх. Кажуть, понад тисяча. Є він і в моєму рідному Харкові. Між іншим, перший у світі пам'ятник Шевченкові з'явився якраз у моєму місті. Ще 1898 року відомий санкт-петербурзький скульптор Володимир Беклемішев, чий дитинство і юність пройшли в Харкові, на замовлення родини Алчевських виготовив біломармуровий бюст поета, який був установлений у саду Алчевських на Садово-Куликівській вулиці. А 24 березня 1935 року було відкрито й величний монумент поетові в новому центрі міста, на Сумській... Багатотисячне людське море, артилерійський салют, хор на 700 голосів співає: «Як умру, то поховайте...» Ця шістнадцятиметрова стрімча композиція — справжня перлина харківського конструктивізму. Бронзовий Кобзар височить над розташованими по спіралі «діалектики історії» 16-ма фігурами, що уособлюють чи то вже поезію революції, чи метафізичне бунтарство...».

Р.С. Стало відомо, що перемогу у Всеукраїнському рейтингу «Книжка року-2019» у номінації «Літературознавство / критика» здобула книга Леоніда Ушкалова «Моя Шевченківська енциклопедія: із досвіду самопізнання» (Дух і Літера).

Кубок Отамана

27 лютого в нашому ун-ті відбулися XVII спортивно-інтелектуальні змагання серед студентів «Кубок Отамана окремого науково-освітнього центру українського козацтва імені Г.С. Сковороди»

Свято урочисто відкрив вітальним словом ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди, Отаман ОНОЦ УК, генерал-отаман Українського козацтва, академік Іван Федорович Прокопенко.

Усі команди успішно пройшли випробування спортивного характеру в конкурсах: естафета, баскетбольна естафета, стрибки в довжину, перетягування ланки, а також продемонстрували свої таланти у творчих номерах на крашу візитівку команди та крашу групу підтримки.

Вітаємо з перемогою такі команди: **1 місце** — збірна природничого ф-ту та фіз-мату; **2 місце** — команда істафу; **3 місце** — збірна команда ф-ту ФВ і спорту та ф-ту дошкільної освіти (на фото).

Традиції

Сьогодні, у третій день Масного тижня, або Колодія, який ще в народі називають «лакомкою», китайські студенти мали змогу разом із нами поринути в атмосферу свята.

21 Ф група укр. мовно-літературного ф-ту з радістю познайомила шановних гостей з історією Сирного тижня, його традиціями і розвагами. Наостанок, як годиться, усі поласували млинцями, засмаченими сметаною та варенням. Дізналися чимало цікавого про символіку народної страви. Сподіваємося, що нам вдалося передати національний колорит свята і залучити сучасну молодь до шанування давніх народних традицій.

З перемогою!

Вітаємо народний ансамбль народного танцю «Зорицвіт» (керівники: доц. О.В. Лиманська та викл. К.В. Редько), який виборов Гран-прі Міжнародного фестивалю-конкурсу Хореографічного мистецтва «Територія Па!» (м. Харків) у категорії старше 16 років у номінації «Сучасна хореографія»!

Зичимо переможцям нових творчих здобутків!

УПЕРШЕ В УКРАЇНІ ПРО ОСВІТУ ДОРΟΣЛИХ

6–7 лютого у стінах ХНПУ імені Г.С. Сковороди за підтримки НАПН України та Ін-ту педагогічної освіти й освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України відбулась І Міжнародна науково-практична конференція «Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи».

До участі в конференції долучились академіки, викладачі, аспіранти та студенти із 43 закладів вищої освіти, 15 закладів середньої освіти, 2 наукових та 5 адміністративних установ України, а також 3 заклади вищої освіти Європейського Союзу (Ун-т М. Кюрі-Склодовської, м. Люблін, Академія спеціальної педагогіки ім. М. Гжегожевської, м. Варшава, Республіка Польща, Карловий ун-т, м. Прага, Чехія).

Урочисте відкриття конференції почалося із виступів студентських творчих колективів та вітальних слів ректора ун-ту І.Ф. Прокопенка. Особливою подією стало присвоєння звання «Почесного доктора ХНПУ імені Г.С. Сковороди» Неллі Григорівні Ничкало — д. пед. н., проф., дійсному члену НАПН України, академіку-секретарю відділення професійної освіти й освіти дорослих НАПН України. У вітальній промові Неллі Григорівна підкреслила важливість учительської праці та педагогічної освіти в Україні.

Учасники конференції заслухали доповіді В.Л. Міненка — доктора наук з державного управління, дир. Харківського обласного центру зайнятості, Ю.В. Телячого — д. істор. н., дир. Департаменту контролю у сфері вищої, фахової, передвищої освіти й освіти дорослих Державної служби якості освіти України, Л.Б. Лук'янович — д. пед. н., проф., дійсного члена НАПН України, засл. діяча науки й техніки України, дирек. Ін-ту педагогічної освіти й освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України, О.М. Пехоти — д. пед. н., проф., зав. каф. педагогіки вищої школи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, директора Центру «Європейська освіта дорослих». Провідні державні діячі та науковці представили надзвичайно актуальні та ґрунтовні доповіді щодо нормативно-правового забезпечення державного нагляду у сфері вищої освіти України, тенденцій та перспектив розвитку освіти дорослих в Україні, поділились закордонним та вітчизняним досвідом у галузі формування життєвих навичок дорослої людини.

У межах конференції було організовано просвітницькі експерсії до музею історії ХНПУ імені Г.С. Сковороди, лабораторії спеціаль-

ної педагогіки, китайського культурного центру, музею іграшки, науково-методичного тренінгового центру соціального і професійного розвитку людини, лабораторії з вивчення проблем освіти дорослих, науково-методичної лабораторії сучасних методик навчання фізики.

7 лютого відбулись секційні засідання за сімома напрямками. Науковці, викладачі та аспіранти обговорювали питання обґрунтування освітніх тех-

нологій та проектування програм підвищення кваліфікації вчителів-предметників, розробки освітніх програм для людей різного віку, можливостей дистанційного навчання дорослих, особливостей соціалізації людей третього віку, визнання неформальної та інформальної освіти дорослих, компетентнісного підходу в навчанні дорослих тощо.

Доповідачами були представники різних закладів вищої та професійно-технічної освіти України та Харківщині. Після наукового блоку конференції на учасників чекала конференція на учасників чекала просвітницька частина, а саме — експерсії до Національного літературно-меморіального музею Г.С. Сковороди (с. Сковородинівка), де учасники конференції пройшли стежками видатного українського філософа та педагога, мали змогу доторкнутись до історії та низько вклониться біля могили Григорія Савича, відвідали Сковорodinivskiy лицей, який підкрив усіх традиціями та вміням берегти пам'ять минулих років, а також завітали до Центру-музею А.С. Макаренка (с. Подвірки), у якому науковці відвідали цікаву експозицію, присвячену великому педагогові, дізнались мало-відомі сторінки його життя, познайомились із спогадами його вихованців та друзів.

Підбиття підсумків роботи І Міжнародної науково-практичної конференції довели актуальність і своєчасність питань навчання дорослих та безперервної освіти, виявили високий рівень зацікавленості в представників різних освітніх структур і громадських організацій, державних і наукових установ. Оргкомітет конференції сподівається на подальшу активну співпрацю та наукову взаємодію у розвитку навчання дорослих українців!

А.В. Болярська-Хоменко, к. пед. н., доц. каф. історії педагогіки і порівняльної педагогіки

НАУКОВА РОБОТА — НЕВІД'ЄМНИЙ СКЛАДНИК ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

У 2019 році освітньо-науковий процес забезпечувало 525 штат. викладачів, з яких — 120 докт. наук (67 — професори, 53 — доценти); 299 канд. наук, з яких 233 мають вчене звання доцента. 13 ф-тів очолювало 9 докт. наук, професорів, з 57 завідувачів кафедр — 31 докт. наук та 26 канд. наук. В ун-ті працюють 3 академіки НАПН України (Прокопенко І.Ф., Бондар В.І., Гуржій А.М.); 2 члени-кореспонденти НАПН України (Кулєтєва М.Д., Бойчук Ю.Д.); 1 член-кореспондент УАН (Іонов І.А.); 1 засл. діяч науки й техніки України (Кулєтєва М.Д.); 2 засл. працівники народної освіти України (Прокопенко І.Ф., Бондар В.І.).

В ун-ті проводиться значна робота з підготовки науково-педагогічних кадрів. Цим займається аспірантура та докторантура. У докторантурі підготовка кадрів здійснюється за 10-ма спеціальностями. Ун-т надає можливість здобути докторський ступінь 23 докторантам, 21 з яких навчаються за держ. замовленням. Ефективність докторантури в останні роки має тенденцію до зростання. У 2019 році вона склала більше 70%.

В аспірантурі підготовка кадрів здійснюється за 10-ма спеціальностями. У 2019 році до аспірантури зараховано 84 аспіранти, з яких 61 на бюджетні місця і 23 за контрактом. В аспірантурі навчання здійснюється на денній, вечірній і заочній формах. Серед аспірантів першого року навчання: 24 випускники та співробітники нашого ун-ту, 16 — представники інших ЗВО України, 16 — учителі, 19 — працівники держ. установ, 8 приватних підприємств.

У цілому здобувачами наукового ступеня доктора філософії в аспірантурі нашого ун-ту на сьогодні є 395 аспірантів (це найбільша кількість аспірантів, починаючи з 2014 року), з яких 203 навчається на денній формі, 107 на вечірній, 85 на заочній. За держ. замовленням навчається всього 248 осіб денно та вечірньої форми навчання. За контрактом навчається — 145 осіб, з них 27 аспірантів вступили у 2019. В аспірантурі ун-ту навчається 51 іноземний громадянин — представники КНР, Палестину, Іраку, Азербайджану та Лівану.

У шести спеціалізаціях ун-ту за звітний рік було захищено 50 дисертацій, із них 13 докторських, зокрема 8 — нашими співробітниками, випускниками докторантури: В. Андрієвська, А. Ткачов, О. Башкір, В. Фомін, В. Костіна, М. Пісочка, С. Доценко, М. Дроботенко. Відбулося 37 захистів канд. дисертацій, з них 9 — нашими співробітниками, випускниками аспірантури: Ю. Лахотська, Г. Ломакін, Г. Савельєва, Г. Євтухова, Г. Литовченко, Є. Логвинова, О. Єфімова, Т. Калініченко, О. Іванова.

За 2019 рік нашими викладачами отримано 9 вчених звань професора (Т. Довженко, С. Лупаренко, Л. Перетяга, Н. Тарарак, Н. Бугаєць, О. Коваленко, В. Марченко, Н. Олефіренко, Р. Шабанов) і 12 вчених звань доцента (І. Ликова, В. Партола, А. Полянський, В. Ростовська, В. Шиличенко, Г. Ільницька, Н. Маслова, Н. Руда, О. Кузнецов, І. Собко, А. Шевченко, В. Коваленко).

У 2019 році 146 викладачів пройшли стажування, а саме: 5 — на кафедрах нашого ун-ту, 81 — на профільних кафедрах інших ЗВО України, 60 — в іноземних ун-тах 15 країн.

У 2019 році в ун-ті видано 2248 публікацій загальним обсягом 2607 друк. аркушів, з них: 44 монографії, 17 підручників (13 — для середньої школи, 4 — для вищої), 187 навч. посібників (125 — для середньої школи, 62 — для вищої), 99 метод. рекомендацій, 1128 статей (880 видано в Україні, 248 — за кордоном), інші видання склали 872 найменування.

У базі Scopus станом на кінець 2019 р. ун-т мав такі показники: кількість публікацій — 67, кількість цитувань — 293, індекс Гірша — 12. Місце в рейтингу Scopus нашого ун-ту серед ЗВО України 81 серед 166. Найвищі показники індексу Гірша у базі Scopus мають професори С. Зуб — 23, С. Єрмаков — 16, Ж. Козіна — 9, О. Худолій — 7, О. Івашенко — 7.

У базі Web of Science загальна кількість публікацій склала 139, кількість цитувань — 494, індекс Гірша — 11.

У Гугл Академії створено 646 профілів наших викладачів, з них індекс Гірша 1 та більше мають 464 викладача, 182 викладача мають профілі без цитувань. 27 викладачів мають індекс Гірша більше 10, з них 4 особи мають індекс Гірша більше 30: О. Худолій, Ж. Козіна, О. Івашенко, С. Єрмаков.

З фахових видань ун-ту два журналі входять до категорії «А» зазначеного переліку та індексуються в базі Web of Science («Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми ФВ і спорту») та «Фізичне виховання студентів» (гол. ред. — С. Єрмаков). Журнал «Теорія і методика фізичного виховання студентів» (гол. ред. О. Худолій) включено на наукометричній базі Scopus. Три журнали ввійшли до категорії Б: «Здоров'я, спорт, реабілітація», «Біологія та валеологія», «Вісник ХНПУ. Психологія». Усі фахові видання ун-ту отримали щорічні індекси у польській базі Index Copernicus, вісім видань проіндексовано в базі Erich Plus.

Публікації студентів склали 2387 найменувань, з них 2058 одноосібних, 329 надруковано у співавторстві з викладачами. Наші студенти успішно виступили на міжнародних і всеукраїнських конкурсах, олімпіадах, конференціях. Зокрема, у ІІ турі Всеукраїнських студентських олімпіад маємо 11 переможців. У ІІ турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук маємо 5 переможців. У Всеукраїнських турнірах та фестивалях також маємо 9 переможців.

У 2019 році отримано грант від Українського культурного фонду в розмірі 229 тис. грн. для виконання проекту «Візуальне мистецтво як засіб профілактики та подолання емоційного вигорання педагогів». У межах співпраці з Генеральним Консульством Республіки Польща в Харкові було отримано грант в сумі 35 тис. грн. для проведення двох конференцій, присвячених історії українсько-польських відносин. Студенти ф-ту початкового навчання брали участь в інноваційному проекті UPSHIFT Україна та отримали грант в сумі 92 тис. грн. на реалізацію соціального проекту «Дитячий універ».

До тематичного плану науково-дослідної роботи ун-ту включено 2 прикладні теми, що фінансуються за кошти держбюджету МОН України: 1) «Теоретико-методичні основи застосування технологій інтегральної спрямованості для самовдосконалення, гармонійного фізичного, інте-

лектуального і духовного розвитку та формування здорового способу життя людей різних вікових та соціальних груп, у тому числі — спортсменів та людей з особливими потребами» (наук. кер. — Ж. Козіна, загальна сума фінансування на 2019 рік — 210 тис. грн.); 2) «Теоретико-методичні основи розробки технологій для відновлення опорно-рухового апарату і функціонального стану та профілактики травматизму представників різних вікових груп у фізичній культурі і спорті» (наук. кер. — Г. Ільницька, загальна сума фінансування на 2019 рік — 292 тис. грн.). У 2019 році отримано 10 охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності.

Пріоритетними напрямками роботи Наукової бібліотеки ун-ту протягом 2019 року були такі: формування книжкового фонду та повнотекстових електронних ресурсів відповідно до профілю університету та потреб користувачів; вивчення інформаційних потреб користувачів усіх категорій; забезпечення якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів. Повна інформація про ресурси бібліотеки надається за допомогою Електронного каталогу (ЕК) та традиційних карткових каталогів бібліотеки. На кінець 2019 року ЕК містив 225 010 записів документів, 551 401 примірник документів. Важливим електронним ресурсом відкритого доступу є інституційний репозитарій. Наукова бібліотека виступає координатором і основним виконавцем процесу створення репозитарію, а також здійснює його методичну та організаційну підтримку. На кінець 2019 року загальна кількість повнотекстових документів, розміщених у репозитарії, склала 2771 примірник.

Для користувачів бібліотеки, співробітників ун-ту за цей період проведено 4 виставки нових надходжень до фонду бібліотеки, складено 4 бюлетені «Інформація про нові надходження».

У звітному році складено й підготовлено до друку бібліографічні показники: 1) «Григорій Сковорода: філософія життя і творчості «українського Сократа», науково-допоміжний бібліографічний показник; 2) «Науково-дослідницька діяльність: традиційні напрямки та сучасні пріоритети», рекомунікаційний показник. Підготовлено другий випуск біобібліографічного показника серії «Професори ХНПУ імені Г.С. Сковороди», присвячений науково-педагогічній діяльності доктора пед. наук, професора, члена-коресп. НАПН України, засл. діяча науки й техніки України В. Лозової.

Важливим видом науково-бібліографічної діяльності бібліотеки є створення реферативної інформації. Згідно договору бібліотеки з ДНПБ імені В.О. Сухомлинського про надання реферативної інформації до загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» та її паперового варіанту УРЖ «Джерело. Сер. 3. Соціальні та гуманітарні науки.

Мистецтво», у звітному році продовжено роботу над реферуванням статей з фахового видання ун-ту «Педагогіка та психологія», зареферовано понад 200 статей із шести збірників.

У 2019 році на абонементх та в читальних залах бібліотеки було оформлено понад 50 тематичних виставок, здійснено чотири випуски щоквартального електронного бюлетеню «Невичерпний скарб», на сторінках якого висвітлюється діяльність наукової бібліотеки ун-ту.

У 2019 році в ун-ті проведено 75 науково-практичних конференцій, з них: міжнародних — 17, всеукраїнських — 18, регіональних — 21, студентських — 19.

У 2019 році в ун-ті працювало 10 науково-методичних лабораторій і 7 науково-дослідних лабораторій. У 2019 р. ун-т отримав від МОН України фінансову допомогу для закупівлі лабораторного обладнання навчальних природничо-наукових лабораторій (з біології, хімії та фізики) в сумі 1 млн. 50 тис. гривень.

З метою поліпшення якості наукової діяльності, оволодіння сучасними технологіями творчого наукового пошуку та розширення науково-освітнього середовища з 23 по 25 жовтня 2019 року була проведена друга осіння школа Сковорodinivskiy akademii molodikh uchenniy, у якій взяли участь 52 слухачі з різних регіонів України.

За високі досягнення в науковій пошуково-дослідницькій роботі у 2019 році академіком стипендію Президента України отримували аспіранти Т. Грановська та К. Садурська. У 2019 році Комітетом з призначення обласних іменних стипендій в галузі науки ХОДА стипендія імені Василя Каразіна в номінації «Гуманітарні науки» була присуджена Ю. Бойчуку. Переможцем ІІ обласного конкурсу «Найкращий молодий науковець Харківщини» в номінації «Гуманітарні науки» стала В. Андрієвська.

Наш ун-т посів 113-ту позицію в академічному рейтингу «ТОП-200 Україна». У рейтингу uni Rank University Ranking ми на 107 позиції серед 170 українських ЗВО. Рейтинг прозорості від Cyber metrics визначає найкращі вітчизняні університети за цитованістю профілів Google Scholar. Наш ун-т посів 5 місце в першій десятці лідерів рейтингу по Україні у Google Scholar Citations та 1953 місце у світі за цим рейтингом.

За результатами аналізу наукової роботи за 2019 рік перемогу здобули: у номінації «Краща кафедра з науково-дослідної роботи» — каф. англійської фонетики й граматики (зав. каф. — доц. В. Перлова); у номінації «Молодий науковець року» — доц. каф. загальної педагогіки та педагогіки вищої школи О. Башкір; у номінації «Науковець року» — зав. каф. інформаційних технологій кафедри С. Доценко і доц. каф. географії й методики викладання географії О. Стадник.

Юрій Бойчук, проректор з наукової роботи

СВІТЛИЙ ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА...

25–26 лютого на укр. мовно-літературному ф-ті імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка відбулась Міжнародна наукова конференція «Від бароко до постмодерну: проблема автора», присвячена світлій пам'яті професора Леоніда Ушкалова.

На пленарному засіданні виступили Бовсунівська Т., д. філол. н., проф. каф. заруб. літ-ри Ін-ту філології КНУ імені Тараса Шевченка, Набитович І., д. філол. н., проф. каф. слов'янського літературознавства Ун-ту імені Марії Кюрі-Склодовської в Любліні Республіки Польща, Пелешенко Ю., д. філол. н., проф., провідний наук. співроб. відділу теорії та компаративістики Ін-ту літ-ри імені Т.Г. Шевченка НАН України, Раричський О., д. філол. н., зав. каф. історії укр. літ-ри та компаративістики Кам'янець-Подільського національного ун-ту імені Івана Огієнка, Скупейко Л., д. філол. н., провідний наук. співроб. Відділу класичної укр. літ-ри Ін-ту літ-ри імені Т.Г. Шевченка НАН України, Суліма М., д. філол. н., проф., акад. НАН України Ін-ту літ-ри імені Т.Г. Шевченка НАН України.

Такого потужного наукового десанту наш ф-т, за словами декана, проф. К.Ю. Голобородька не знав років 20... Доповіді учасників захоплювали інформативністю, різноманітністю тем, глибиною вивчення порушуваних проблем і неординарним підходом до їх вирішення.

Другий день роботи конференція розпочала з презентації бібліографічного довідника «Вінець моїх свідчав, що знають геть усе...»: літературознавчий світ Леоніда Ушкалова». Кожен із учасників презентації отримав книгу в подарунок. У довіднику здійснено жанровий розподіл наукових розвідок д. філол. н., проф. Леоніда Ушкалова. Продовжив роботу конференції круглий стіл «Українська література й літературознавство: сучасні виклики й проблеми», де було обговорено важливі питання їхнього розвитку.

До роботи конференції долучилися не лише науковці, а й студенти ф-ту. Пропонуємо враження студ. 3-го курсу Світлани Мусійко, якими вона поділилася з нами:

«Навіть після п'яти годин жвавої бесіди кожен учасник був у гарному настрої, сповнений позитивними емоціями, що було видно по їхніх очах — і саме це є тим маркером, який підкреслює, що конференція була цікава та пізнавальна. Усі гості вшанували пам'ять видатного професора, викладача з великої літери і просто гарну й світлу людину — Леоніда Володимировича Ушкалова.

Його внесок в українську та світову літературу — це неоціненний скарб, який потрібно берегти і продовжувати.

Відзначу влучний вислів, який пролунав за круглим столом, що сучасні науковці не сприймають через «сито»

іншомовні видання, бо за допомогою знання іноземних мов маємо можливість прочитати все самостійно. Це є показником того, що світ рухається вперед і мотивує людей до самовдосконалення».

УЧИТЕЛЬ

Шановний Іване Федоровичу, шановні учасники Міжнародної наукової конференції «Від бароко до постмодернізму: проблема автора», присвяченої пам'яті Леоніда Ушкалова.

На жаль, сьогоднішнє наукове зібрання присвячене сумній даті — річниці від дня смерті доктора філологічних наук, професора Леоніда Володимировича Ушкалова. Його науковий шлях пов'язаний із Харківським національним педагогічним університетом імені Г.С. Сковороди: тут він став кандидатом, доктором філологічних наук, професором. Він любив свій навчальний заклад, де здобув авторитет ґрунтовного й вимогливого викладача, заслужив повагу колег і любов студентів, з якими ділився досвідом науковця.

Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України пишається тим, що свого часу співробітники відділу давньої української літератури підтримали Л.В. Ушкалова, рекомендувавши до захисту його кандидатську й докторську дисертації, які були успішно захищені в нашій спеціалі. Далі була тісна співпраця над різними проектами, рекомендація до друку Вченою радою Інституту Академічного зібрання творів Григорія Сковороди, висунення цього видання на здобуття академічної премії імені Івана Франка, були «Шевченківська енциклопедія», «Історія української літератури» у 12 тт. та ін., взаміне рецензування рукописів та книжок. Неблагання смерть обірвала його і наші плани, особливо ті, що пов'язані з ґрунтовним ювілеєм Г.С. Сковороди. Єдиною втратою залишаються книги Л.В. Ушкалова — глибокі, вистрадані, просякнуті любов'ю до літератури, до України, наповнені думками, які спонукають до праці, до поширення нашого слова, у світовому науковому просторі. Л.В. Ушкалов назавжди залишиться для нас прикладом служіння своєму народові, взірцем невтомного працівника, натхненного інтерпретатора нашого Слова.

М.Г. Жулинський, академік НАН України, директор Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України

Виставка

КРАСА В ОЧАХ ТОГО, ХТО ДИВИТЬСЯ

19 лютого в Турецькому культурному центрі нашої ун-ту відбулося відкриття виставки «Обличчя Туреччини» («Türkiye'nin Yüzleri»), де представлені фотороботи Марини Масловой-Булгаковой.

«Краса в очах того, хто дивиться», — згадався мені крилатий вислів, коли ми спілкувалися з цією чарівною і різнобічно талановитою жінкою.

— Марина, хто Ви?

— Жінка, мати, бабуся, коуч, підприємець, ріелтор, фотохудожник, мандрівник, який малоє і пише вірші, радіє життю і любить дарувати оточенню радість.

— Що Вас надихає у житті?

Життя своє я почала на далекосхідних теренах Примор'я, і там же на світ з'явилися мої батьки. Багульник і проліски на сопках Сіхоте-Аліня, мед з тайговій пасіки і березовий сік, річки з джерельною водою і холодне Японське море дають сили й енергію донині.

— Як почалося Ваше захоплення фотографією?

У 2011 році, коли діти виросли, з'явився вільний час. Моєю музою став Володимир Оглоблін, відомий харківський фотохудожник.

— Як виникла ідея виставки «Обличчя Туреччини»?

У 2017 році у своїй фотоподізці Туреччиною я раптом побачила дивовижну красу і світло, що випромінюються турками з серця, з глибин їх душ. А мільйони квітучих тюльпанів у квітні? Це не просто гарна квітка, це символ країни. Коли Ірина Скразловська, куратор Турецького культурного центру, запропонувала зробити виставку моїх турецьких робіт, я вирішила об'єднати в одній експозиції обличчя людей і квітучі тюльпани, де і люди, і квіти виражають різнобарв'я емоцій під назвою Життя!

Особливою цінністю стало місце проведення фотовиставки — ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Учителі — це ті люди, які несуть нашим дітям і знання, і любов, і радість! Подумала також про високий професіоналізм викладацького складу ун-ту — гідні кадри прийдуть до загальноосвітніх закладів!

Ірина Скразловська, викл. каф. східних мов

УКРАЇНЬКА ІСТОРИЧНА ПРОЗА В АНГЛОМОВНОМУ СВІТІ

У грудні 2019 вийшла друком наша студія «Український історичний роман Павла Загребельного в річчій нової історичної прози: світовий контекст» англійською мовою в журналі Amazonia Investiga, який входить до престижної науково-метричної бази Web of Science.

Англомовні читачі мають можливість ознайомитися з творчістю Павла Загребельного, його історичними романами в контексті європейської літератури.

Дослідження з'ясовує специфіку історичних романів українського письменника, зумовлених загальними тенденціями розвитку світової літератури, зокрема, у межах еволюції слов'янської белетристики. Як відомо, українська історична романістика за тоталітарного режиму Радянського Союзу взяла на себе нелегкий обов'язок, що був продиктований актуальною потребою, — будити національну пам'ять, — про це розповідається англомовному читачеві.

Детальніше з розвідкою можна ознайомитися за посиланням Nesterenko, N., Kostikova, I., Bozhko, Y., Veretiuk, T., Lukianova, O. (2019). Ukrainian historical novel by Pavlo Zahrebelnyi in the stream of new historical fiction: the world context. Amazonia Investiga, 8 (23), 398–405. Available at: <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/884/825>

Співавтори статті: докт. п. наук, проф. І.І. Костікова, к.ф.н., доц. Ю.О. Божко, к.ф.н., доц. Н.П. Нестеренко, к.ф.н., ст. викл. Т.В. Веретюк, к.ф.н., доц. О.С. Лук'янова.

І.І. Костікова, зав. каф. теорії і практики англійської мови

Підсумки 2019 року

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ

Із 1996 року в стінах ХНПУ імені Г.С. Сковороди функціонує єдиний орган студентського самоврядування — Спілка студентів та молоді.

Діяльність ССМ знає позитивних змін щодня. На сьогодні у структурній будові Спілки молоді перебувають 13 підрозділів на ф-тах, 6 комітетів, Дебатний клуб, Рада гуртожитків і Танцювальна студія. Кількісний склад Ради та Виконавчого комітету постійно оновлюється за рахунок першокурсників, які бажають якомога швидше реалізувати себе в громадській, навчальній і творчій діяльності.

Сьогоднішнє реформування вищої освіти означає зміщення акцентів в освітньому процесі з викладання на навчання, причому, студент стає центральною фігурою освітнього процесу, виступає повноправним суб'єктом відносин, бере на себе частку відповідальності за навчання. Відповідно до змін у законі «Про вищу освіту» представники самоврядування всіх факультетів, як здобувачі вищої освіти й основні внутрішні стейкхолдери, вважають за потрібне знову ввести в активну дію та взяти участь у соціологічному опитуванні «Викладач очима студентів», при цьому змінюючи та оновлюючи критерії його оцінювання.

На шляху до модернізації важливо не забувати про традиції й історію. Так, наше ОСС уже багато років поспіль проводить 3 основні заходи: Табір студентського активу, Тиждень закоханих, Тиждень студентського самоврядування. Цього року був упроваджений Тиждень першокурсника.

Табір «Сковородинівська родина лідерів» уже 3 роки поспіль має статус всеукраїнського. У 2019 році до с. Гайдари завітали 23 представники активної молоді з різних міст України. Завдяки діяльності «Сковородинівської родини лідерів» поповнюються ряди представників ОСС нашої ун-ту та встановлюються тісні робочі зв'язки з представниками інших ЗВО.

Спілка молоді не залишає осторонь поширення популярності ЗМІ у всіх сферах життєдіяльності. Створення в нашому ун-ті Центру відділу зв'язків з громадськістю та медійної платформи «Skovoroda Times» стало великим поштовхом для створення якісного контенту й вдалого іміджу в соціальних мережах. Спілка молоді разом із Центром займається зйомками відеороликів на різноманітну тематику. Найкращим проектом, на нашу думку, є створення Всеукраїнської поетичної

естафети «В єдності наша сила», яка була започаткована до Дня Соборності України. Відеоролик наших студентів отримав відгуки від багатьох ЗВО та дійшов навіть до адміністрації президента. 2020-го року ми також продовжуємо цю традицію, II Поетична естафета незбаром з'явиться у вільному доступі для перегляду.

Упродовж звітного року ССМ ун-ту організувала багато заходів, як культурно-просвітницьких, так і спортивних, волонтерських, екологічних, наукових: Тімблдинг для студентських кураторів, акція «Крапля крові — крапля добра», Круглий стіл з ректором університету, акція «Подаруй дитині казку», інтелектуальна гра «Що? Де? Коли?», Молодіжний дебатний турнір на Кубок

ректора, інтелектуально-розважальна гра «Мафія», квест «Головоломка ХХІ», екологічна акція «Моя земля — мій рідний дім» тощо. На ф-тах упродовж року також проходить низка традиційних і нових заходів. Студенти-члени Спілки молоді добре навчаються, беруть активну участь у СНТ, створюють проекти різних рівнів, відвідують конференції, на яких виступають з власними доповідями, публікують наукові статті. Безумовно, ССМ є одним з найважливіших факторів соціалізації молоді,

формування у неї рис громадянської свідомості, навичок демократичного спілкування.

Серед нагальних проблем ОСС, які зараз активно вирішуються студентством й адміністрацією ун-ту, — недостатня кількість фінансування, пасивність і відсутність бажання в більшості студентів брати участь у громадській діяльності, недостатнє нормативне забезпечення діяльності.

Спілка студентів висловлює подяку деканам, професорсько-викладацькому складу, науковим відділами і центрам ун-ту за підтримку й допомогу в діяльності. ОСС планують робити все, щоб наш ун-т і його студенти були в постійному розвитку й зростанні.

Карина Катриченко, голова ССМ ун-ту

Круглий стіл

«АФГАНСЬКА ВІЙНА (1979–1989) — ЖИВА ПАМ'ЯТЬ»

13 лютого на історичному факультеті ХНПУ імені Г.С. Сковороди проведено круглий стіл «Афганська війна (1979–1989) — жива пам'ять».

У заході до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав і 31-ї річниці виведення радянських військ із ДРА взяли участь голова Харківської обласної спілки ветеранів Афганістану Володимир Миколайович Рижков (нагороджений Орденом «За мужність» III ступеня, медаллю «За відвагу») і його радник Олександр Романович Кривошея, який проходив військову службу інструктором санітарно-медичної служби у взводі ПДВ, врятував 95 людських життів (нагороджений двома Орденами Червоної Зірки і Орденом Червоного Прапора). З доповіддю «Афганська війна 1979–1989 рр.: міжнародна реакція на радянську інтервенцію до Афганістану» виступив студент 5 курсу Євген Воронін.

Круглий стіл проходив у форматі вільного спілкування. Учасники бойових дій ділилися своїми спогадами і враженнями про війну і місце людини

на війні. Найбільший інтерес аудиторії викликали оцінки причин введення ОНРВ наприкінці грудня 1979 р. до ДРА; розповіді про участь підрозділів повітряно-десантних військ і прикордонних загонів у військових операціях, явище «афганського синдрому» і відсутність психологічної підтримки в СРСР для адаптації колишніх військовиків до мирного життя; героїчні вчинки і доля пересічної людини на війні. Дискусія розгорнулася про роль зовнішнього фактору в громадянських війнах і необхідність застосування дипломатичних засобів для вирішення конфліктів.

Щира подяка за організацію та проведення заходу декану історичного ф-ту доц. С.В. Мірошніченко, координатору з наукової роботи доц. М.В. Луценко, студенту 5 курсу Є. Вороніну та активній студентській аудиторії.

Л.М. Ямпольська, модератор заходу доц. кафедри всесвітньої історії

Науковий гурток

11.02. 2020 відбулось чергове засідання наукового гуртка з трудового права.

Заслухали наукову доповідь студента 3 курсу А. Єрошкіна на тему «Юридичні гарантії захисту від незаконного звільнення працівника». Студентом було розглянуто одну з найгостріших проблем охорони та захисту трудових прав працівників. Було відзначено, що гарантії є тим інструментом, який дозволяє як охороняти, так і відновлювати порушене право, що дозволяє дотримувати та зберігати його цінність.

Практика

ВІДЧУЛА СЕБЕ СПРАВЖИМ УЧИТЕЛЕМ

Педагогічну практику проходила в Харківській гімназії №55 м. Харкова, де було створено всі умови для закріплення, перевірки своїх знань та вмінь безпосередньо в роботі.

Перший тиждень був ознайомчий. Підтримка та настанови методисти з інформатики Остапенко Л.П. та керівника з психолого-педагогічних дисциплін Калашнікової Л.М. додавала впевненості та натхнення. Назавжди

матеріалу та утримання цікавості учнів протягом усього уроку потрібно своєчасно змінювати методи та форми подання матеріалу: усні пояснення, бесіди, інтерактивні вправи, практичні роботи тощо.

запам'ятаю цей зворушливий момент знайомства з учителем-керівником та своїм 6-А класом. Маючи великий стаж роботи, високу фахову й методичну підготовку, учитель інформатики Троненко Н.Г. дуже професійно та щиро прийняла у свою класну родину. Два кабінети інформатики з мультимедійним обладнанням та сучасними комп'ютерами створювали гарну атмосферу для роботи. Присутність учителя інформатики на перших уроках, її поради та вміння правильно сконструювати хід уроку дали змогу подолати психологічний бар'єр. Після декількох уроків я зрозуміла, що працювати з дітьми не так важко, як здавалось раніше. Найголовніше — зрозуміти кожного з дітей у класі, знайти індивідуальний підхід до кожного. Також помітила, що для кращого засвоєння

Важливою була підтримка не лише наставників, а й моїх одногруппників. Ми були присутні на уроках одне в одного, що давало змогу подивитись на себе збоку, зробити порівняльний аналіз та провести роботу над деякими недоліками.

Найяскравішим завершальним етапом моєї практики в школі було проведення турніру «Кмітливий інформатик» у 6-А класі. Завдяки цьому змаганню учні мали змогу в нестандартній формі закріпити свої знання з інформатики.

Мені дуже сподобалася практика, завдяки їй я багато чого зрозуміла, знайшла відповіді на багато питань. А найголовніше — відчувала себе справжнім учителем, адже вміння ділитися знаннями є, на мою думку, визначальним у професії.

Настя Гребешкова, фіз.-мат. ф-т

Зустрічі

ОМАР ХАЯМ УКРАЇНСЬКОЮ

Іранський культурний центр гостинно відчинив свої двері для українського мистецтва, адже до нас завітали харківські поети та актори — члени клубу «Губернія».

Здавалося, що може бути спільного між іранським та українським мистецтвом? Але такі точки перетину знайшлися — пролунали вірші всевітньо відомого іранського поета Омара Хаяма, перекладені українською харківським поетом-перекладачем В. Мисиком, у чудовому вико-

нанні актора театру ім. Т. Шевченка Миколи Мохта та поетеси, керівниці Харківського українського поетично-пісенного клубу «Апостроф» Лариси Вировець. Дякуємо президенту клубу В. Валентієнко та поету Ю. Іванову за ініціативу в проведенні заходу.

І.В. Кривенцова, доц., голова Спортклубу

МІСТЕР І МІС ХНПУ — 2020

Протягом Тижня закоханих на факультетах відбулося багато цікавих заходів.

13 лютого студенти-активісти (ф-ту інозем. філології, історичного, укр. мовно-літературного, фізико-математичного, природничого, дошкільної освіти, ФВ та спорту, психол. і соціології) взяли участь у грі-квесті «Lovestory по-скородинівськи». Для учасників було створено 6 тематичних станцій із відповідними завданнями до них: «Men or Women?», «Музичний крокодил», «Яблучко», «Зрозумій мене без слів», «Чорна скринька» і «Комплімент». Кожна команда на початку гри отримала лист оцінювання. Після проходження всіх станцій куратори підраховували бали та визначили переможців, а саме: 1 місце — природничий ф-т; 2 місце — укр. мовно-літературний ф-т; 3 місце — команда фізико-математичного та історичного ф-тів.

14 лютого, у День закоханих, пройшло грандіозне свято краси, витонченості та інтелекту — «Містер і Міс ХНПУ». Учасників конкурсу та запрошених гостей урочисто привітав ректор університету, академік Іван Федорович Прокопенко, висловивши своє захоплення майстерністю студентів.

За звання гордо називається Містером і Міс ун-ту боролися студенти усіх факультетів. Багато було й уболівальників. У космічну історію ун-ту увійшов студент укр. мовно-літературного ф-ту **Євген Шишков**, отримавши почесне звання «Містер ХНПУ», а звання «Міс ХНПУ» виборола студентка ф-ту іноземної філології, красуня **Анастасія Долженко**.

Дякуємо профкому

ЛЮБОВ ТА СМЕРТЬ
У СОБОРІ ПАРИЗЬКОЇ БОГОМАТЕРІ

Важко знайти людину, яка б не читала роман відомого французького письменника XIX століття В. Гюго «Собор Паризької Богоматері» або взагалі не чула й нічого не знає про цей твір.

Трагічні долі Есмеральди та її матері Гудули, мовчазна зрада коханого — капітана королівських лучників Феба де Шатопера, підступність архidiaкона Клода Фролло, самовіддане кохання горбуна Квазімодо не можуть залишити байдужими вже багато поколінь читачів зі всього світу. Не дивно, що сюжет твору неодноразово інтерпретувався в кінематографічних і сценічних постановках, операх і мюзиклах. Та будь-яка зустріч зі сценічним втіленням роману є святом — дотиком до високого мистецтва. Нещодавно така зустріч відбулася у мене й моїх колег у Харківському національному академічному театрі опери та балету імені М.В. Лисенка, у якому вперше цей твір у балетній хореографії був утілений ще в 1933 році видатними балетмейстерами Павлом Вірським і Миколою Болотовим. Звісно, балетна інтерпретація твору відтоді неодноразово змінювалася, але незмінною залишається трагічна історія життя та кохання його героїв.

Над створенням сценічного дійства, яке постало перед глядачами, попрацювало чимало фахівців, серед яких народна артистка України Євгенія Хасянова — постановник хореографії, ціла група балетмейстерів-репетиторів у складі народної артистки України Інни Дорофєєвої, засл. артистки України Валентини Маркової, засл. артиста Росії Михайла Беззубкова і Ніни Сельвєстрової, художник-постановник — засл. художник України Надія Швець, диригент Павло Багінський, музиканти і, звісно ж, актори балету. Не можна не згадати чарівну музику Цезаря Пуїні, яка красномовно передає найтонші відтінки почуттів героїв. Вразили багаті декорації, що відтворюють не тільки велич давнього католицького собору в центрі Парижу, але й похмуру атмосферу Середньовіччя і в цілому створюють відчуття трагізму долі головних героїв.

У балетній постанові кілька провідних партій, досить складних не тільки з погляду хореографії. Вони вимагають від актора і досконалої майстерності танцю, і повної емоційної віддачі, від якої залежить переконливість перетворення у відповідного персонажа твору. З цим складним завданням успішно впоралися всі: засл. артистка України Олена Шевцова (Есмеральда), лауреат міжнародних конкурсів Олексій Князьков (Феб де Шатопер), Володимир Василенко (Квазімодо), Денис Панченко (Клод Фролло), Тетяна Остроушко (Гудула). Треба віддати належне й акторам балету, які забезпечували яскравість та переконливість масових сцен.

Балетна постановка не просто залишила гарне враження, але й ще раз нагадала, що справжній любов та людяність сильніша за все — і за кам'яні стіни Собору Паризької Богоматері, і навіть за саму смерть!

Щиро дякую редакції газети «Учитель» і профкому університету за надану можливість долучитися до високого мистецтва!

А.Г. Козлова, канд. філол. наук, доцент каф. світової літератури

Скарбниці університету

МУЗЕЙ АНАТОМІЇ
НА ПРИРОДНИЧОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Відкриваємо нову рубрику «Скарбниці університету», у якій будемо знайомити наших читачів з університетськими музеями, бо музей є одним з важливих засобів удосконалення всього навчально-виховного процесу, комплексного виховання студентів, розширення їхнього кругозору, розвитку пізнавальних інтересів і здібностей.

Починаємо з Музею анатомії нашого ун-ту, створеного в 1979 році з ініціативи й під керівництвом д.мед.н., проф. Я.Р. Синельникова. Це унікальне зібрання анатомічних препаратів, аналогів яким немає серед українських педагогічних ун-тів. Він налічує близько 600 експонатів, що майже всі виготовлені співробітниками кафедри. Музей має важливе науково-дослідне, методичне, просвітницьке значення. Унікальність колекції музею полягає в тому, що її основою є препарати, виготовлені особисто видатним анатомом, д. мед. н., проф. Яковом Рафаїловичем Синельниковим, автором всесвітньо відомого «Атласу анатомії людини», за яким навчаються медики й біологи всього світу, та учнями його школи.

Експозиції музею цілком відповідають методичним вимогам до вивчення анатомії людини, ілюструють хід наукових досліджень із різних напрямів, тобто його структура сприяє досягненню мети навчання студентів і залучення їх до науково-дослідної роботи. Музей — це необхідна складова навчального процесу, один з елементів підготовки висококваліфікованих учителів, база для систематичної аудиторної та самостійної роботи студентів, сприятливе середовище для організації всіх ланок навчального процесу. На базі музею кафедри проводить активна науково-методична робота: визначається стратегія і тактика викладання, функціонує студентський науковий гурток.

Анатомічний музей кафедри має значення не лише для студентів, що навчаються на профільних спеціальностях нашого університету, але й для такої актуальної зараз популяризації природничо-наукового світогляду серед студентів усіх спеціальностей, а також студентів інших навчальних закладів,

учнів медичних училищ, коледжів, старшокласників гімназій, ліцеїв та шкіл Харкова й області.

Нині виставковий фонд налічує понад 544 експонати, із них: 240 вологих препаратів (зокрема унікальні колекції ембріонів та плодів), 259 сухих, 7 корозійних, 60 штучних (моделей і муляжів), 44 барельєфи, 23 таблиці (малюнки).

Препарати розміщені в шафах відповідно до систематичного принципу вивчення анатомії людини. Музейна експозиція представлена такими тематичними секторами: «Остеологія», «Міологія», «Синдесмологія», «Спланхнологія», «Антіологія», «Нейрологія», «Вікова фізіологія», «Аномалії розвитку», «Антропологія».

Сьогодні однією з найактуальніших є проблема здорового способу життя і впливу різноманітних екологічних факторів, тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії тощо. У зв'язку з цим посилений інтерес серед відвідувачів музею викликає колекція препаратів з аномаліями розвитку. У числі експонатів добре представлена колекція різноманітних патологій організму людини, як вроджених, так і зумовлених хворобами.

Із перших днів свого існування музей допомагає студентам отримувати знання про будову організму людини, особливості окремих органів і систем, сприяє засвоєнню таких

складних, але надзвичайно важливих дисциплін, як анатомія та фізіологія людини. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі дозволяє використовувати цифрові фотографії музейних препаратів у лекційних курсах під час складання візуалізованих завдань тестового контролю знань і уможливорює створення на їх базі електронних наочно-навчальних посібників, але й зберігаються традиції старої школи — побачити своїми очима і доторкнутися руками.

Експозиції та експонати музею широко використовують під час навчання не тільки майбутніх учителів біології, але й студентів багатьох інших ф-тів нашого ун-ту: ф-ту психології та соціології під час викладання дисциплін «Основи біології людини», «Анатомія і еволюція нервової системи»; ф-ту ФВ та спорту під час викладання дисциплін «Анатомія з основами біомеханіки», «Фізіологія людини, фізичного виховання і спорту», «Гігієна з основами медичних знань»; ф-ту дошкільної освіти під час викладання дисциплін «ОМЗ, педіатрії та гігієни»; ф-ту початкового навчання під час викладання дисциплін «ОМЗ, анатомія і фізіологія дитини з основами генетики, фізіологія вищої нервової діяльності, основи педіатрії»; майже всіх ф-тів під час викладання «Вікової фізіології».

Т.Ю. Маркіна, декан природничого ф-ту

Волонтерський рух

Дівчата нашого ф-ту вже не перший рік відвідують «Приймальник-розподільник для дітей ГУ Національної поліції в Харківській області», «Харківський спеціальний навчально-виховний комплекс № 7 для дітей з вадами мовлення та слуху», «Харківський обласний центр служби крові», «Військово-медичний клінічний центр північного регіону», «Харківський міський центр утримання безпритульних тварин», дитяче відділення Ін-ту охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України, «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей», беруть активну участь у «Ярмарку здоров'я», регулярно збирають кошти, продукти та ліки для воїнів АТО, щомісяця проводять благодійні акції та ярмарки.

Наші акції спрямовані на збір необхідного для дітей, воїнів АТО, безпритульних тварин тощо. Ярмарки ми влаштовуємо силами всіх студентів нашого ф-ту, бо саме вони готують смаколики, які ми згодом продаємо. На зароблені гроші ми купуємо все необхідне для наших підопічних.

Приблизно двічі на рік ми відвідуємо «Харківський обласний центр служби крові» та донорський центр «Харків Плазма» і здаємо кров, аби допомогти усім, хто цього потребує. У жовтні 2019 р. талони зі здачі крові ми пере-

«ПАЛАЮЧІ СЕРЦЯ» ФАКУЛЬТЕТУ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Уже котрий рік постійно комітет з розвитку волонтерського руху «Палаючі серця» (голова Грина Олійник, студ. 2 курсу 31 групи) за сприяння викладачів виконує важливу роботу в суспільному житті.

дали онкологічному дитячому центру, а в грудні зібрали 12350 мл плазми, яка піде на створення ліків.

Щороку на День Збройних сил України волонтери нашого загону відвідують «Військово-медичний клінічний центр північного регіону». Ми відвозимо бійцям різні смаколики та плакати, які малюємо самі. У процесі спілкування переказуємо щирі вітання та слова вдячності від ф-ту.

Важливим напрямом нашої діяльності є участь у «Ярмарку здоров'я» в рамках проекту «Ефективна первинна медицина в громаді», що спрямований на розбудову якісної первинної медико-санітарної допомоги в громадах Харківщини. Наші дівчата допомагають дітям та літнім людям проходити експрес-діагностику та отримувати консультації різних лікарів. Так, у жовтні 2019 р. «Ярмарок здоров'я» відбувся у смт Золочів, у грудні — в смт Солоницівка, а в лютому 2020 р. — в смт Коломак.

У листопаді та грудні 2019 р. наші «Палаючі серця» відвідали підшефний «Приймальник-розподільник для дітей ГУ Національної поліції в Харківській області». Дівчата привезли все необхідне для закладу та тривалий час розважали дітей, що там перебувають.

Доброю традицією ф-ту стала підготовка новорічної вистави для вихованців «Харківського спеціального навчально-виховного комплексу № 7 для дітей з вадами мовлення та слуху». Наші дівчата в грудні 2019 р. поставили «Новорічну казку». Під час вистави діти

мали можливість пограти, потанцювати та отримати новорічні подарунки.

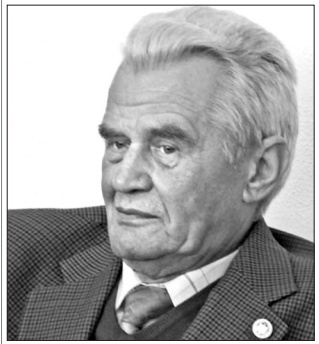
У лютому 2020 р. наш комітет відвідав КЗ соціального захисту для дітей «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей» м. Харкова, де провів розважальні заходи для дітей та допоміг оформити фотозону до Дня Закоханих.

Нещодавно розпочато співпрацю з дитячим відділенням Ін-ту охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України та «Харківським міським центром утримання безпритульних тварин». У грудні 2019 р. ми взяли участь у розфарбовуванні стін дитячого відділення. Сподіваємось, це подарує багато посмішок і позитивних емоцій дітям, які тут перебувають. Протягом лютого ми збирали корми для котів та собак, а під час відвідування центру наші дівчата отримали нагоду вигуляти собак та погратися з котами.

Т.О. Довженко, декан, І.А. Небитова, заст. декана з вих. роботи ф-ту початкового навчання

Ювілей

Нещодавно святкував свій ювілейний день народження Станіслав Борисович Стасєвський, кандидат філологічних наук, доцент.

Станіслав Борисович Стасєвський народився 07.01.1940 у с. Олександрівка, Олександрівського району на Донеччині.

Упродовж 1957–1962 рр. навчався на філологічному ф-ті ХДПІ імені Г.С. Сковороди. Після служби в армії 1962–1964 рр. — викладач каф. української мови рідного ін-ту. 1970–1973 рр. — аспірант Ін-ту мовознавства АН УРСР. 1974 р. захистив канд. дисертацію. Упродовж 1975–1987 рр. обіймав посаду проректора з навчальної роботи; з 1989 р. по 2003 р. — декан ф-ту української мови та літератури ХДПУ імені Г.С. Сковороди; з 2003 р. по 2010 р. — доцент каф. української мови. Автор понад 50 праць. Підготував 3 канд. філол. наук.

Професіоналізм та наполеглива праця Станіслава Борисовича зробили вагомий внесок у розвиток освіти, що робить його трудовий шлях справжнім прикладом для наслідування, а відданість роботі в поєднанні з життєвою мудрістю та особистими якостями забезпечили йому повагу колег та студентів. Станіслав Борисович — Відмінник народної освіти, нагороджений медаллю А.С. Макаренка.

На зустріч, присвячену святкуванню 80-річчя С.Б. Стасєвського, завітали проректор з навчально-виховної роботи С.В. Бережна, очільники нашого ф-ту різних років, завідувачі кафедр, викладачі, колеги, аспіранти, студенти Станіслава Борисовича, які ділилися теплими спогадами про роки спільної праці.

Від імені колективу вашого рідного ф-ту прийміть найщиріші вітання. Міцного здоров'я Вам, благополуччя, миру, щедрої долі, щастя в житті. Нехай Господь береже Вас і подарує багато літ!

Колектив українського мовно-літ ф-ту ім. Г.Ф. Квіткі-Оснєв'яненка

Гості

19 лютого до укр. мовно-літ. ф-ту ім. Г.Ф. Квіткі-Оснєв'яненка завітали представники скаутської організації «ПЛАСТ». Вони розповіли про мету та основні засади їхньої роботи, про діяльність, що спрямована на патріотичне виховання і всебічне самовиховання молоді. Присутні дійшли висновку, що праця організації важлива для щасливого майбутнього нашої держави.

А 27 лютого наші студенти разом з млинцями, іграми та жартами!

До уваги

НІ ДИСКРИМІНАЦІЇ!

Питання дискримінації дуже гостро постає в нашому сьогоденні. Постійні зміни в суспільному житті вимагають нових стандартів. Як часто ти зустрічаєшся в побутовому житті, наприклад, з образами чи нерівністю? Для ґрунтовного висвітлення цієї проблеми Вченою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди було затверджено Положення про дискримінацію і сексуальне насильство, а також створено Комісію із запобігання і протидії дискримінації і сексуального насильства. Якщо в тебе виникла проблема, поділи нею з людьми, які зможуть надати кваліфіковану допомогу й дружню підтримку. Пошта для зв'язку: non_discrimination@hnpu.ua

Головний редактор
Ірина Бикова

Редактори: Юлія Лебененко,
Олена Артюх
Дизайн, верстка
Роман Березовський

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідчення
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються, не повертаються. Думки авторів можуть не збігатися з думкою редакції.

E-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
та російською мовами

Надруковано в друкарні ТОВ «Ока
Оптіма» вул. Сім'ї Сосніних, буд. 3,
оф. 601, м. Київ, 03680.
Тираж 500 прим.